

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě projednal v neveřejném zasedání konaném dne 9. února 2024 odvolání obžalovaného [REDAKCE] [REDAKCE], narozeného [REDAKCE] [REDAKCE], proti rozsudku Okresního soudu v Bruntále ze dne [REDAKCE] [REDAKCE], č. j. 1 T 84/2022-247, a rozhodl

takto:

Podle § 258 odstavec 1 písmeno a), písmeno b), písmeno c) trestního řádu se z podnětu odvolání obžalovaného [REDAKCE] [REDAKCE] napadený rozsudek **zrušuje** v celém rozsahu a podle § 259 odstavec 1 trestního řádu se věc vrací soudu prvního stupně.

Podle § 262 trestního řádu se nařizuje, aby věc byla projednána a rozhodnuta v jiném složení senátu.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Okresního soudu v Bruntále ze dne 18. 10. 2023, č. j. 1 T 84/2022-247, byl obžalovaný [REDAKCE] [REDAKCE] uznán vinným zločinem nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odstavce 1, 2 písmeno a) trestního zákoníku jako spolupachatel ve smyslu § 23 trestního zákoníku, za což byl odsouzen podle § 283 odstavce 2 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 28 měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odstavce 1 trestního zákoníku a § 82 odstavce 1 trestního zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 42 měsíců. Vytýkaného jednání se měl obžalovaný dle zjištění okresního soudu dopustit tím, že

společně s již odsouzeným [REDAKCE] [REDAKCE] a [REDAKCE] [REDAKCE] ačkoli pervitin obsahoval metamfetamin a sušená rostlinná hmota marihuana obsahovala delta-9-THC, což jsou látky uvedené v příloze č. 5 jako psychotropní látky zařazené do seznamu II podle Úmluvy o psychotropních látkách – nařízení vlády č. 463/2013 Sb., a ačkoli nedisponovali oprávněním jakkoli nakládat s omamnými a psychotropními látkami dle § 3 a 4 zák. č. 167/1998 Sb., o návykových látkách,

se nejméně od 1. 1. 2018 do června 2020 v Bruntále a dalších blíže nezjištěných místech v okrese Bruntál podílel na distribuci pervitinu tak, že [REDAKCE] [REDAKCE] či [REDAKCE] [REDAKCE] zakoupili v Horním Benešově, Ostravě a dalších místech pervitin, v případě potřeby či nedostatku pervitinu vzájemně spolupracovali jeho prodejem, zapůjčením nebo předáváním si zákazníků, takto opatřený pervitin distribuovali sami, případně prodej realizovali prostřednictvím [REDAKCE] [REDAKCE], který si byl vědom toho, že [REDAKCE] [REDAKCE] a [REDAKCE] [REDAKCE] mají pervitin, na jejich žádost či z vlastní iniciativy tak zařizoval v Bruntále a dalších místech poptávku po pervitinu, zajistil konkrétní zájemce o koupi pervitinu, o tomto posléze vyrozuměl [REDAKCE] [REDAKCE] a [REDAKCE] [REDAKCE], sdělil jim požadované množství pervitinu a zároveň sjednal konkrétní místo, kde mělo dojít k předávce pervitinu, na takto určené místo zájemce o koupi pervitinu za [REDAKCE] [REDAKCE] a [REDAKCE] [REDAKCE] dovedl a tito posléze uskutečnili samotnou předávku pervitinu, za což [REDAKCE] [REDAKCE] dostával pervitin od [REDAKCE] [REDAKCE] či [REDAKCE] [REDAKCE] zdarma, přičemž pervitin a marihuanu různým osobám dali, prodali, případně zprostředkovali, a to nejméně:

Shodu s prvopisem potvrzuje Drahomíra Anlaufová

- [REDACTED] dal zdarma dvě dávky a prodal dvě dávky pervitinu po 400 Kč,
- [REDACTED] prodal ve třech případech celkem 0,5 g pervitinu za 1 000 Kč,
- [REDACTED] dal zdarma dvě dávky pervitinu,
- [REDACTED] prodal celkem 100 g pervitinu za bližší nezjištěnou částku,
- [REDACTED] dal zdarma deset dávek pervitinu,
- [REDACTED] dal zdarma deset dávek pervitinu a bližší nezjištěné množství marihuany,
- [REDACTED] v pěti případech nabídl pervitin a dal zdarma bližší nezjištěné množství marihuany,
- [REDACTED] prodal v deseti případech pervitin v celkové hodnotě 25 000 Kč,
- [REDACTED] prodal dvě dávky pervitinu po 200 Kč,
- [REDACTED] pět dávek pervitinu jako protislužbu.

2. Proti uvedenému rozsudku podal obžalovaný [REDACTED] prostřednictvím svého obhájce odvolání, v němž uvedl, že v řízení existují podstatné vady, kterými mohla být porušena ustanovení mající vliv na správnost a zákonnost samotného rozhodnutí. Jeho trestní věc rozhodoval soud ve stejném složení senátu, který odsoudil [REDACTED] a [REDACTED] a již dne 19. 5. 2022 rozhodl, že jsou vinni, že se vytykáného jednání dopustili společně s ním. Má za to, že přijetí prohlášení viny spoluobžalovaného a následně také rozsudek, jímž byl odsouzen, mohl zasáhnout do presumpce jeho nevinny a mohl vyvolat pochybnost o nestrannosti rozhodujícího soudu. Poukazuje na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci [REDACTED] proti [REDACTED], č. 63703/19, ze dne 25. listopadu 2021. Soud, který rozhodoval v jeho trestní věci, by mohl být považován za podjatý a v tomto směru také navrhuje vyloučení předsedkyně senátu a přísedících z dalšího vykonávání úkonů trestního řízení ve své trestní věci. Obžalovaný dále poukázal na článek 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, kde je zakotveno právo na spravedlivý proces. Pokud na základě uvedeného článku má o vině a trestu rozhodovat nezávislý a nestranný soud, pak musí být vyloučena jakákoliv pochybnost, která by mohla vést k závěru o možné podjatosti soudce či senátu, kteří ve věci rozhodují, a která by mohla a byla způsobilá vyvolat pochybnosti o celkové spravedlivosti trestního řízení. Je na místě poukázat i na směrnici Evropského parlamentu a Rady 216/343, kterou se posilují některé aspekty presumpce nevinny a práva účasti na projednávání věci v trestním řízení. Presumpce nevinny by byla porušena, jestliže by veřejné vyhlášení veřejných orgánů nebo jiné soudní rozhodnutí, než jsou rozhodnutí o vině, označovaly podezřelou nebo obviněnou osobu za vinnou, jestliže se vina této osoby dosud zákonným způsobem neprokázala. Jakákoliv taková vyhlášení nebo soudní rozhodnutí by nikdy neměla odrazit či vyjádřit názor, že je daná osoba vinná. Státy EU musí zabezpečit, aby se podezřelé a obviněné osoby považovaly za nevinné, dokud o jejich vině nebude zákonným způsobem rozhodnuto. Obžalovaní [REDACTED] a [REDACTED] totiž byli rozsudkem Okresního soudu v Bruntále ze dne 19. 5. 2023 v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Vladimíry Kikerlové a přísedících Marty Černé a Kristiny Kaniové uznáni vinnými a bylo rozhodnuto o trestech, které mají vykonat. V téže trestní věci však byl obžalován také on, kdy se měl společně s výše jmenovanými na trestné činnosti podílet, osoba spoluobžalovaného před soudem prohlásila vinu, o jejímž přijetí pak rozhodoval Okresní soud v Bruntále samostatně usnesením ze dne 19. 5. 2022 se stejnou předsedkyní senátu a přísedícími jako v nyní projednávané věci. V rámci prohlášení viny i výroku rozsudku soudu, který uvedené prohlášení přijal, je podrobně popsána i činnost jeho osoby, a to způsobem, z něhož lze dovodit, že se aktivně na trestné činnosti spoluobžalovaných podílel a v podstatě je jeho jednání popsáno jako jednání spolupachatele. Dřívější rozsudek v návaznosti na přijetí prohlášení viny spoluobžalovaného tak do jisté míry presumuje závěry o jeho vině, zejména pokud jde o dikci

prohlášení viny a v rozsudku uvedený konkrétní popis jednání, kterého se měl spolu s ostatními spoluobžalovanými dopustit. Celé dosavadní řízení je tak zatíženo procesní vadou, již bude nutné napravit. Bylo mu odepráno právo na projednání jeho věci nestranným soudem a právo na presumpci nevinu. Obdobně jako v případě [REDAKCE] a [REDAKCE] proti [REDAKCE] soud prvního stupně použil četné výňatky ze svého dřívějšího rozsudku odsuzujícího jeho spolupachatele. Dovolává se tedy čl. 6 odst. 1 a odst. 2 Úmluvy. V daných souvislostech odkazuje také na rozhodnutí [REDAKCE] proti [REDAKCE], § 12; a [REDAKCE] a [REDAKCE] proti [REDAKCE], § 102. Rozsudek, kterým byli odsouzeni jeho spolupachatelé, měl nepříznivý dopad na trestní řízení proti němu, jedná se v podstatě o stejnou základní otázku. Dále je potřeba nalézacímu soudu vytknout, že neučinil vše potřebné pro to, aby v tomto řízení byla plně zachována ustanovení, jimiž se má zabezpečit objasnění věci a právo na obhajobu, jde o vady podstatné, zakládající důvody pro zrušení napadeného rozsudku podle ust. § 258 odstavec 1 písmeno a) trestního řádu. Dne 29. 7. 2021 okresní soud podle ust. § 200 odstavec 1 trestního řádu vyloučil veřejnost pro část hlavního líčení učiněného formou videokonference, při kterém byl proveden důkaz výsledků svědkyně [REDAKCE], protože se tam „nevleze veřejnost“. S tím lze jen stěží souhlasit. Z obsahu spisového materiálu nevyplývá, že by o vyloučení rozhodl senát, že by proběhlo hlasování senátu, o kterém by byl vyhotoven protokol podle ust. § 58 trestního řádu, a je otázkou, zda napadené usnesení bylo přijato bez přerušování jednání po tzv. tiché poradě senátu, což však není poznamenáno, naopak v 13,11 hodin se hlavní líčení přerušilo do 14,00 hodin. Je sporné, zda by porada v jednací síni bez přerušování jednání mohla proběhnout. Krajský soud tak jen stěží přezkoumává správnost usnesení, když v tomto případě nezná názor soudu (celého senátu) prvního stupně. Pokud jde o uložený trest, dostal 28 měsíců, přitom je právně bezúhonný, žije řádným životem a k žádnému z jeho předcházejících dvou odsouzení nelze přihlídnout. Trest je tedy nepřiměřeně přísný. Nesprávný je rovněž výrok o zkušební době v trvání 42 měsíců, který nalézací soud učinil, aniž by jej odůvodnil, a nemůže tedy mít za prokázané, že odklad na středně dlouhou zkušební dobu by měl přispět k jeho nápravě.

3. Odvolatel proto navrhnul podle ust. § 258 odstavec 1 písmeno a), b) a c) trestního řádu napadený rozsudek z podnětu jeho odvolání zrušit v celém rozsahu, podle ust. § 259 odstavec 1 trestního řádu věc vrátit soudu prvního stupně a podle ust. § 262 trestního řádu nařídil, aby věc byla projednána a rozhodnuta v jiném složení senátu.
2. Věc byla předložena Krajskému soudu v Ostravě jako soudu odvolacímu podle § 252 trestního řádu. Z obsahu spisového materiálu bylo zjištěno, že opravný prostředek byl podán osobou oprávněnou podle § 246 odstavec 1 písmeno b) trestního řádu, v zákonné lhůtě dle § 248 trestního řádu a svým obsahem splňuje i podmínky ustanovení § 249 trestního řádu. Nebyl tak důvod k případnému postupu odvolacího soudu dle § 253 trestního řádu a krajský soud tak mohl přezkoumat napadený rozsudek v intencích ustanovení § 254 odstavec 1 trestního řádu. Přezkoumal tak zákonnost a odůvodněnost výroků, proti nimž bylo odvolání podáno (přezkoumal tedy napadený rozsudek v celém jeho rozsahu), jakož i správnost postupu řízení, které rozsudku předcházelo, a to z hlediska vytykávaných vad, když k vadám, které nebyly odvoláním vytykány, přihlédl, jen pokud měly vliv na správnost výroků, proti nimž bylo odvolání podáno. Po takto provedeném přezkoumání věci dospěl odvolací soud k následujícím závěrům.
3. Předně odvolací soud uvádí, že obžalovaný [REDAKCE] je stíhán pro předmětný skutek na podkladě obžaloby podané státním zástupcem Okresního státního zastupitelství v Bruntále sp. zn. 2 ZT 111/2020, ze dne 12. 11. 2020 (bod I. obžaloby), původně společně s obžalovaným [REDAKCE] a [REDAKCE], ve vztahu k nimž bylo pravomocně rozhodnuto rozsudkem Okresního soudu v Bruntále ze dne 19. 5. 2022, č. j. 1 T 186/2020-514, poté, co nalézací soud přijal prohlášení jejich viny. Trestní věc obžalovaného [REDAKCE] byla usnesením

z téhož dne, čj. 1 T 186/2020-521, vyloučena podle § 23 odstavec 1 trestního řádu k samostatnému projednání a rozhodnutí a nadále byla vedena pod sp. zn. 1 T 84/2022.

4. V prvé řadě se odvolací soud zabýval řízením, které vydání napadeného rozsudku předcházelo, a tím, zda v tomto řízení existují takové podstatné vady, kterými by mohla být porušena ustanovení mající vliv na správnost a zákonnost samotného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že řízení předcházející vydání napadeného rozsudku, skutečně vykazuje závažnou vadu ve smyslu ustanovení § 258 odstavec 1 písmeno a) trestního řádu, v důsledku níž nemůže napadený rozsudek obstát.
5. Uvedená vada spočívá v tom, že napadený rozsudek byl vydán stejným senátem soudu prvního stupně, který rozhodl již předtím ve věci původně spoluobžalovaných [REDAKCE] a [REDAKCE] (obžalovaný nesprávně uvádí [REDAKCE] a [REDAKCE]), vůči nimž bylo rozhodnuto samostatným rozsudkem téhož soudu ze dne 19. 5. 2022, č. j. 1 T 186/2020-514 (viz. již shora), přičemž způsob, jakým byl koncipován tento rozsudek, významně zasáhl do presumpce nevinny stran odvolatele [REDAKCE] a mohl vyvolat pochybnost o nestrannosti senátu rozhodujícího v nyní projednávané věci.
6. V čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod je zakotveno právo na spravedlivý proces. Podle tohoto článku má každý právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoliv trestního obvinění proti němu. Přitom každý, kdo je obviněn z trestného činu, se považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem. Pokud na základě uvedeného článku má o vině a trestu rozhodovat nezávislý a nestranný soud, pak musí být vyloučena jakákoliv pochybnost, která by mohla vést k závěru o možné podjatosti soudce či senátu, kteří ve věci rozhodují a která by mohla a byla způsobila vyvolat pochybnosti o celkové spravedlivosti trestního řízení. Odvolací soud v tomto směru poukazuje rovněž na čl. 4 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2016/343, kterou se posilují některé aspekty presumpce nevinny a práva účasti na projednávání věci v trestním řízení. Presumpce nevinny by byla porušena, jestliže by veřejné vyhlášení veřejných orgánů nebo jiné soudní rozhodnutí, než jsou rozhodnutí o vině, označovaly podezřelou nebo obviněnou osobu za vinnou, jestliže se vina této osoby dosud zákonným způsobem neprokázala. Jakákoliv taková vyhlášení nebo soudní rozhodnutí by nikdy neměla odrazit či vyjádřit názor, že je daná osoba vinná. Zjednodušeně řečeno, členské státy Evropské unie musí zabezpečit, aby se podezřelá a obviněná osoba považovaly za nevinné, dokud o jejich vině nebude zákonným způsobem rozhodnuto.
7. V tomto konkrétním případě jde o to, že obžalovaný [REDAKCE] byl napadeným rozsudkem v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Vladimíry Kikerlové a přísedících Marty Černé a Kristiny Kaniové uznán vinným a bylo rozhodnuto o trestu, který má vykonat. Jak již bylo uvedeno shora, v dané trestní věci však byla původně podána společná obžaloba rovněž na [REDAKCE] a [REDAKCE], kteří se měli společně s výše jmenovaným na trestné činnosti podílet v rámci organizované skupiny pachatelů. Tyto osoby však v řízení před soudem prvního stupně v průběhu dokazování prohlásily vinu ve smyslu § 206c odstavec 1 trestního řádu a o jejich vině soud rozhodl rozsudkem ze dne 19. 5. 2022, č. j. 1 T 186/2020-514, a to ve stejném složení senátu jako v nyní projednávané věci. Je třeba v této souvislosti poukázat na to, že v rámci tohoto rozsudku ve věci nyní již odsouzených [REDAKCE] a [REDAKCE] soud převzal z obžaloby pasáž týkající se popisu jednání obžalovaného [REDAKCE], a to takovým způsobem, že je z něj nutno dovodit, že se obžalovaný [REDAKCE] aktivně na trestné činnosti spoluobžalovaných podílel, a v podstatě je jejich jednání popsáno jako jednání spolupachatelů trestné činnosti. Vystává tedy otázka, zda tato skutečnost porušuje právo na presumpci nevinny

obžalovaného [REDAKCE] a zda je možné dovodit za těchto okolností nestrannost senátu, který o jeho vině a trestu rozhodoval, když již ve svém dřívějším rozhodnutí do jisté míry presumuje závěry o vině obžalovaného [REDAKCE], zejména pokud jde o konkrétní popis jeho jednání, kterého se měl dopustit spolu s dnes již odsouzenými [REDAKCE] a [REDAKCE], a to zejména v části podstatné pro právní kvalifikaci skutku ve smyslu ust. § 283 odstavce 1, 2 písmeno a) trestního zákoníku (členství v organizované skupině). V uvedené souvislosti nelze přehlédnout, že jednání [REDAKCE] nebylo nezbytné popsat ve výrokové části napadeného rozsudku pro účely právní kvalifikace užitě při rozhodnutí o vině spoluobžalovaných a tento rozsudek zahrnuje rovněž skutečnosti týkající se obžalovaného [REDAKCE], z nichž je dovozováno naplnění subjektivní stránky příslušné skutkové podstaty žalovaného trestného činu tímto obžalovaným.

8. Odvolací soud v rámci svých úvah vyšel i ze závěrů rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ze dne 25. 11. 2021 ve věci [REDAKCE] proti [REDAKCE], jež jsou obdobně prezentovány i v jiných rozhodnutích tohoto soudu (např. rozhodnutí z 31.10.2017 č. 56795/13 [REDAKCE] s proti [REDAKCE] rozhodnutí z 27.2.2014 č. 17103/10 [REDAKCE] versus [REDAKCE] či rozhodnutí z 16.2.2021 č. 1128/17 [REDAKCE] versus [REDAKCE] či rozhodnutí z 23.2.2016 č. 46632/13 a 28671/14 [REDAKCE] versus [REDAKCE], jakož i rozhodnutí Soudního dvora EU ze dne 18.3.2021 ve věci C-440/19 [REDAKCE] proti [REDAKCE]), jež řeší otázky z pohledu požadavku na projednání věci nestranným soudem. Soud zkoumá, zda existují zjistitelné skutečnosti, které mohou vyvolat pochybnosti o nestrannosti soudu, a to zcela nezávisle na osobním chování některého z členů tohoto orgánu. Samotná obava ohledně nestrannosti přitom nestačí a rozhodující je, zda je objektivně odůvodněna. Je tedy možné přijmout závěr, že ke zpochybnění nestrannosti soudu nepostačuje samotná skutečnost, že soudce či senát ve stejném složení rozhodoval v minulosti případy týkající se stejné či podobné trestné činnosti. Problematické však je, pokud předchozí rozhodnutí takového soudce nebo totožného senátu obsahuje takový popis jednání osoby, která dosud nebyla souzena, z něhož je zřejmé, že její účast na trestném jednání již zde byla konkrétně a určitě vymezena. To může vést ke vzniku objektivně odůvodněných pochybností, že soud má již před rozhodnutím ve věci s touto osobou předpojatý názor na otázku její viny, a tedy není nestranný. Odvolací soud vyšel rovněž z rozsudku druhého senátu Soudního dvora EU z 5.9.2019 ve věci C-377/18, v rámci níž byla Soudnímu dvoru EU položena předběžná otázka směřující k řešení uvedené situace, a to: Odporuje právo na presumpci nevinu v rámci dohody o uznání viny a trestu uzavřené mezi orgánem činným v trestním řízení a osobou obviněnou ze spáchání trestného činu ze spolčení vnitrostátnímu pravidlu, které vyžaduje, aby uvedená dohoda zmiňovala, že trestného činu se účastnily další osoby a aby takové osoby identifikovala? Z uvedené judikatury pak odvolací soud dovozuje, že zmíněný čl. 4 odst. 1 výše uvedené směrnice musí být vykládán tak, že dohoda, v níž obviněný doznává svou vinu výměnou za snížení trestu a která musí být schválena vnitrostátním soudem, nebrání tomu, aby výslovně označila jako spolupachatele dotčeného trestného činu nejen tuto osobu, ale i další obviněné, kteří svou vinu nedoznali a je proti nim vedeno trestní řízení, avšak zásadní podmínkou je, že jejich uvedení v této dohodě je nezbytné ke kvalifikaci právní odpovědnosti osoby, která uvedenou dohodu uzavřela a dále, že tato dohoda jasným způsobem uvádí, že tyto osoby jsou stíhány nadále v samostatném trestním řízení a že jejich vina nebyla dosud zákonným způsobem prokázána. Evropský soud pro lidská práva důsledně zdůraznil, že je důležité, jaká slova úřední osoby zvolí pro svá vyjádření předtím, než je dotčená osoba odsouzena a shledána vinnou z určitého trestného činu. Je nesporné, že např. v rámci spolupachatelství či trestné činnosti páchané organizovanou (zločineckou) skupinou je pro posouzení konkrétního případu nezbytné ve skutkovém vymezení jednání pachatelů odkázat i na třetí osoby, z čehož také vyplývá, že pokud je schvalována dohoda o vině či trestu některého ze spoluobžalovaných, bude v konkrétních trestních věcech nutné, aby v rámci uvedených dohod

byly uvedeny i další osoby podílející se na trestné činnosti, i způsob, jakým tak činí, avšak tyto odkazy na další osoby v žádném případě nesmí být formulovány tak, aby naznačovaly jejich vinu.

9. Byť výše uvedené závěry vycházející z citované judikatury se vztahují k problematice související s dohodou o vině a trestu, když podstatné je, že soud má povinnost takovou dohodu před jejím schválením projednat a přezkoumat, zda je v souladu se zjištěným skutkovým stavem nebo zda není nepřiměřená z hlediska druhu a výše navrženého trestu, příp. ochranného opatření nebo nesprávná z hlediska rozsahu a způsobu náhrady škody nebo nemajetkové újmy nebo vydání bezdůvodného obohacení, nebo zda při jejím sjednávání nedošlo k závažnému porušení práv obviněného (viz § 314r trestního řádu), má odvolací soud za to, že jsou uplatnitelné i v situaci, kdy soud rozhoduje na základě prohlášení viny obžalovaného ve smyslu § 206c trestního řádu, neboť i takové prohlášení je třeba podrobit přezkumu ze strany soudu, zda je v souladu se zjištěným skutkovým stavem, event. zda v předchozím řízení nedošlo k závažnému porušení práv obviněného (viz ustanovení § 206c odstavec 4, odstavec 5 trestního řádu) a i v tomto případě je zřejmé, že rozhodnutí o prohlášení viny a následně na jeho základě vydané rozhodnutí ve věci je rozhodnutím založeným na hodnotící úvaze soudu, v rámci níž posuzuje ve věci pořízené a jemu předložené důkazy a jejich obsah. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že prohlášení viny se může vztahovat výlučně k osobě toho obviněného, který toto prohlášení učinil a není možno bez dalšího výlučně na tomto prohlášení budovat závěry o vině i jiných obviněných. Pokud ovšem soud prvního stupně v rozsudku stran obviněného, který prohlásil vinu, předjímá skutková zjištění vztahující se k vině jiného obviněného, původně stíhaného ve společném řízení, jehož věc byla vyloučena k samostatnému projednání a rozhodnutí, a to ještě v době, kdy vůči takovému obviněnému nebylo ukončeno důkazní řízení, pak takový postup zakládá pochybnosti o respektování presumpce neviny a následně pochybnosti o nestrannosti soudu.
10. Výše zmíněný rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci [redacted] proti [redacted] č. 63703/19 se zabýval základní otázkou, zda v případě stěžovatele nedošlo k porušení jeho práva na projednání věci nestranným soudem a práva presumpce neviny ve smyslu čl. 6 Úmluvy, za situace že byl za trestné činy odsouzen stejným senátem, který předtím schválil dohodu o vině a trestu s dalšími osobami, které se k těmto trestným činům samy doznaly. Uvedený soud dospěl k závěru, že odsuzující rozsudek schvalující dohodu o vině a trestu spolupachatelů stěžovatele byl vzhledem ke svému znění na újmu stěžovatelovy presumpce neviny. Vystaly tak oprávněné pochybnosti o nestrannosti rozhodujícího senátu a bylo konstatováno porušení čl. 6 Úmluvy. Odvolací soud má za to, že o obdobný případ se v principu jedná i v nyní projednávané věci. S ohledem na to je tedy možné přijmout závěr o zpochybnění nestrannosti senátu, který ve věci rozhodoval. Znovu je třeba zopakovat, že vzhledem ke konkrétní povaze projednávaného trestného činu je nutné nejen při schvalování dohody o vině a trestu, ale i při rozhodování o přijetí prohlášení viny obviněného a následně při formulaci výroku odsuzujícího rozsudku na toto prohlášení viny navazujícího formulovat popis skutkového děje takovým způsobem, aby z něj bylo zřejmé, že jiné osoby, jichž se dohoda o vině a trestu či prohlášení viny netýká, budou souzeny teprve později a že dosud o jejich trestní odpovědnosti rozhodnuto nebylo.
11. Jak bylo uvedeno výše, v nyní projednávané věci bylo zjištěno, že rozhodnutí soudu prvního stupně činěné ve stejném složení senátu ve vztahu k obžalovaným, resp. již pravomocně odsouzeným [redacted] a [redacted] vydané 19. 5. 2022 obsahuje podrobný popis jednání obžalovaného [redacted] včetně skutečností, z nichž je dovozována subjektivní stránka jednání tohoto obžalovaného, což zcela nepochybně mohlo vyvolat pochybnosti, zda soud nepředjímal otázku o tom, že může být usuzováno na jeho vinu, a tedy že [redacted] trestný čin skutečně spáchal. Odvolací soud má za to, že tímto způsobem mohlo být zásadně porušeno právo na presumpci neviny v případě obžalovaného [redacted], čímž došlo k porušení práva na spravedlivý proces. Dle názoru odvolacího soudu jde o tak závažnou vadu řízení, které

předcházelo napadenému rozsudku, pro kterou je nutná jeho kasace ve smyslu § 258 odstavec 1 písmeno a) trestního řádu. Proto také přistoupil ke zrušení rozsudku z uvedeného důvodu, přičemž současně nařídil, aby věc byla projednána v jiném složení senátu. Tento nový senát bude muset ve věci provést za splnění zákonných podmínek vlastní dokazování, přičemž je třeba upřesnit, že výše zmíněná procesní vada řízení, jež předcházela vydání napadeného rozsudku, byla založena rozhodnutím Okresního soudu v Bruntále ze dne 19. 5. 2022, č. j. 1 T 186/2020-514, a teprve od tohoto okamžiku došlo k porušení shora zmíněných zásad trestního řízení a práva obžalovaného na spravedlivý proces. Jinými slovy je možno říci, že důkazy provedené v řízení vůči obžalovanému [REDAKCE] před tímto datem, tedy před 19. 5. 2022, zmíněnou vadu nevykazují, resp. důkazy, které byly před tímto datem provedeny, je možno použít pro nové rozhodnutí ve věci (samozřejmě za podmínek, že tyto důkazy budou s ohledem na ustanovení § 219 odstavec 3 trestního řádu vzhledem ke změně složení senátu provedeny, způsobem zmíněným ustanovením předpokládaným, znovu).

12. Následně krajský soud zjistil i další vady, jež byly důvodem postupu odvolacího soudu rovněž ve smyslu § 258 odstavec 1 písmeno b), písmeno c) trestního řádu a vrácení věci soudu prvního stupně. Skutková zjištění okresního soudu jsou totiž prozatím nejasná a neúplná, když se soud I. stupně dostatečně nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí [§ 258 odstavec 1 písmeno b) trestního řádu]. Vznikly tak pochybnosti o správnosti skutkových zjištění, přičemž k objasnění věci je třeba důkazy opakovat, nebo provádět důkazy další a jejich provádění před krajským soudem by znamenalo nahrazovat činnost soudu I. stupně [§ 258 odstavec 1 písmeno c) trestního řádu].
13. Podle zjištění okresního soudu se měl obžalovaný [REDAKCE] dopustit vytykaného jednání tím, že se nejméně od 1. 1. 2018 do června 2020 v Bruntále a dalších blíže nezjištěných místech v okrese Bruntál podílel na distribuci pervitinu tak, že [REDAKCE] či [REDAKCE] zakoupili v Horním Benešově, Ostravě a dalších místech pervitin, v případě potřeby či nedostatku pervitinu vzájemně spolupracovali jeho prodejem, zapůjčením nebo předáváním si zákazníků, takto opatřený pervitin distribuovali sami, případně prodej realizovali prostřednictvím [REDAKCE], který si byl vědom toho, že [REDAKCE] a [REDAKCE] mají pervitin, na jejich žádost či z vlastní iniciativy tak zaznamenával v Bruntále a dalších místech poptávku po pervitinu, zajistil konkrétní zájemce o koupi pervitinu, o tomto posléze vyrozuměl [REDAKCE] a [REDAKCE], sdělil jim požadované množství pervitinu a zároveň sjednal konkrétní místo, kde mělo dojít k předávce pervitinu, na takto určené místo zájemce o koupi pervitinu za [REDAKCE] a [REDAKCE] dovedl a tito posléze uskutečnili samotnou předávku pervitinu, za což [REDAKCE] dostával pervitin od [REDAKCE] či [REDAKCE] zdarma, přičemž pervitin a marihuanu různým osobám dali, prodali, případně zprostředkovali, kdy ve skutkové větě napadeného rozsudku jsou uvedeny i osoby, jimž měl obžalovaný konkrétní množství omamné a psychotropní látky předat (viz. shora).
14. Obžalovaný [REDAKCE] připustil, že od člověka, kterého zná pod přezdívkou „[REDAKCE]“, zakoupil a dostal asi 100 gramů marihuany, kterou dal občas [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE]. Pervitin měl z Horního Benešova od [REDAKCE], nebo [REDAKCE], k němuž chodil i [REDAKCE] a bratr [REDAKCE]. Pervitin dával těm, co jsou napsáni v usnesení o zahájení trestního stíhání, resp. složili se. [REDAKCE] se ho občas zeptal, jestli nemá pervitin, dali si ho spolu, když za ním přijel, [REDAKCE] mu např. řekl, že má 1000 Kč, tak zašel za [REDAKCE], koupil pervitin a zanesl ho [REDAKCE], neví, co on s tím dělal. [REDAKCE] mu dal třeba 0,5 g, 0,1 g pervitinu. Jezdil za ním tak 2-3x měsíčně. Od bratra měl pervitin as 1x. [REDAKCE] dával a prodával asi 1x za měsíc, brávala si za 500 Kč. [REDAKCE] zná, prodával mu pervitin asi jedenkrát za měsíc, také [REDAKCE] jedenkrát za měsíc dával za 500 Kč. V bodech 3. až 10. odůvodnění svého rozsudku okresní soud stručně rekapituluje výpovědi svědků, a to [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]. V bodě 11. pak konstatuje, že

obžaloba byla podána také na [REDAKCE] a [REDAKCE], který u hlavního líčení dne 28. 4. 2022 prohlásil vinu, kterou okresní soud přijal a upustil od dokazování dalších skutečností. V daném případě pak vzal okresní soud za prokázáno, že [REDAKCE] realizoval prodej pervitinu, který získal od [REDAKCE] a [REDAKCE], přičemž si byl vědom, že [REDAKCE] má pervitin, a distribuoval jej dalším osobám, případně realizoval prodej. Rovněž tak uskutečnil dodávku pervitinu a marihuany různým osobám, popř. prodal. Z výpovědí svědků vzal okresní soud za nepochybné, že [REDAKCE] jinému opatřil psychotropní látku, či tuto látku prodal a působil jako člen organizované skupiny, a to vzhledem k odsouzení [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE] a pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Bruntále ze dne 19. 5. 2022 pod sp. zn. 1 T 186/2020. V bodě 12. odvodnění rozsudku okresní soud poukazuje na záznamy o odposlechu telekomunikačního provozu.

15. Právní kvalifikací jednání vytýkaného obžalovanému [REDAKCE] se pak okresní soud stroze zabývá v bodech 13. a 14. odůvodnění napadeného rozsudku, kde v zásadě cituje právní větu shledaného trestného činu, a také velmi stručně uvádí v čem jen shledáváno spáchání činu jako členem organizované skupiny, avšak pouze v obecné rovině (bod 15. odůvodnění).
16. Z výše uvedeného je tak zcela zřejmé, že obžalovaný [REDAKCE] sám vytýkanou trestnou činnost nedoznal a dosud ve věci provedené dokazování k jeho uznání vinným tak, jak byl shledán napadeným rozsudkem, je nedostatečné. Obžalovanému je mj. vytýkáno, že se měl na trestné činnosti podílet jako člen organizované skupiny spolu s již odsouzeným [REDAKCE] a [REDAKCE], avšak jejich výpovědi k věci zcela absentují. Ve vztahu ke zmíněnému znaku shledaného zločinu okresní soud v zásadě provedl u hlavního líčení pouze důkaz předložením přílohy spisového materiálu (čl. 396 verte), aniž by toto blíže a podrobněji ve všech souvislostech hodnotil. Odsouzení [REDAKCE], ani [REDAKCE], nebyli u hlavního líčení ve vztahu k uvedenému před vyloučením trestní věci obžalovaného [REDAKCE] k samostatnému projednání a rozhodnutí vyslechnuti jako obžalovaní, když po svém prohlášení viny se oba jen velmi stroze vyjádřili ke svým poměrům, a nebyli vyslechnuti ani jako svědci po vyloučení jeho trestní věci k samostatnému projednání a rozhodnutí. Z výše uvedeného je dále zřejmé, že ve věci dosud nebyly řádně, procesně dále použitelným způsobem, vyslechnuty ani všechny osoby, jímž měl obžalovaný [REDAKCE] dle zjištění okresního soudu, pervitin předat (viz. bod 1. shora). Podle podané obžaloby, což bylo i převzato do napadeného rozsudku, měl obžalovaný [REDAKCE] předat pervitin [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] (správně mělo být [REDAKCE]), [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]. Do vyhlášení rozsudku Okresního soudu v Bruntále ze dne 19. 5. 2022, č. j. 1 T 186/2020-514, tedy procesně použitelným způsobem (viz. shora), byli ve věci u hlavního líčení slyšeni jako svědci [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]. Po tomto datu, tedy dále procesně nepoužitelným způsobem, byli vyslechnuti svědci [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]. Výpovědi některých svědků zcela absentují, když nebyly čteny ani jejich výpovědi z přípravného řízení.
17. V návaznosti na shora uvedené je nutné uvést, že v novém řízení je potřeba především detailněji a pečlivěji zkoumat naplnění znaků právní kvalifikace zejména dle § 283 odstavec 2 písmeno a) trestního zákoníku, která je podanou obžalobou v jednání obžalovaného [REDAKCE] také spatřována. Podle komentáře k přísl. ust. trestního zákoníku je okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby v případech trestných činů nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy je ve smyslu § 283 odstavec 2 písmeno a) trestního zákoníku spáchání takových činů v pozici člena organizované skupiny. Organizovanou skupinou je míněno sdružení více osob vyznačující se určitou dělbou úkolů mezi nimi, v důsledku čehož je jeho činnost charakterizována plánovitostí a koordinovaností, což na jedné straně zvyšuje pravděpodobnost úspěšného provedení trestného činu a na druhé straně znesnadňuje jeho

odhalení, a tím také jeho společenskou škodlivost a závažnost (*viz.* R 53/1976-II). Členství v organizované skupině předpokládá začlenění do její struktury, kdy nepostačí jakékoliv napojení na ni, byť samotné začlenění do její struktury může být ryze neformální, spojené s dělbou úkolů mezi jejími členy. Vystačit přitom lze se zjištěním, že alespoň tři skutečně existující a spolupracující osoby koordinovaly při páčání dané trestné činnosti své kroky způsobem vykazujícím takovou míru plánovitosti, že to zvýšilo pravděpodobnost úspěšného uskutečnění trestného činu. Pro účast na organizované skupině není třeba, aby obviněný znal veškeré osoby podílející se na její činnosti nebo jejich úkoly, postačuje, že svým jednáním do takové koordinované činnosti začlení a je obeznámen s jejím účelem (*srovnej např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 2. 2018, sp. zn. 11 Tdo 155/2018, ze dne 5. 8. 2015, 11 Tdo 504/2015, ze dne 18. 2. 2016, sp. zn. 11 Tdo 1236/2015*). Pojem „organizovaná skupina“ svým charakterem představuje určitou vyšší formu trestné součinnosti, avšak nenahrazuje zároveň instituty spolupachatelství nebo jiné formy účastenství (*viz. např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 3. 2016, 11 Tdo 1388/2015*). Pro organizovanou závažnou trestnou činnost je typické, že pachatelé chtějí utajit její fungování nejen před orgány činnými v trestním řízení, ale za účelem maximalizace znesnadnění jejího odhalení jsou určité skryté mechanismy aplikovány i mezi jednotlivé členy, aby případné odhalení jednoho či více z nich nevedlo k ochromení celé struktury (*např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 8. 2016, sp. zn. 11 Tdo 1010/2016*).

18. Je tedy evidentní, že požadavky na to, aby bylo možno jednání pachatele právně kvalifikovat podle § 283 odstavec 2 písmeno a) trestního zákoníku jsou značně striktní, avšak okresní soud ve vztahu k uvedenému neprovedl dostatečné dokazování a provedené důkazy řádně nezhodnotil. Okresní soud v napadeném rozsudku vůbec nevedl, na základě čeho dospěl k závěru, že se obžalovaný [REDAKCE] vytykaného jednání dopustil jako člen organizované skupiny, vyjma chybného odkazu na opakovaně zmíněný rozsudek Okresního soudu v Bruntále ze dne 19. 5. 2022, č. j. 1 T 186/2020-514, jak dospěl k závěru o dělbě úkolů mezi členy organizované skupiny, jaká přesná dělba úkolů byla, v čem spatřuje plánovitost a koordinovanost činnosti skupiny zvyšující pravděpodobnost úspěšného provedení trestného činu a znesnadnění jeho odhalení, jak přesně byl obžalovaný začleněn do její struktury, z čeho tak dovodil a další. Je tedy evidentní, že závěry okresního soudu stran právní kvalifikace vytykaného jednání jsou zcela nedostatečné, a to i co do subjektivní stránky shledaného zločinu, jež v napadeném rozsudku také není rozebrána dostatečně.
19. Okresní soud v novém rozhodnutí především řádně a podrobně zdůvodní, na základě čeho dospěl k závěru, že se obžalovaný [REDAKCE] dopustil zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odstavec 1, odstavec 2 písmeno a) trestního zákoníku, tedy že úmyslným společným jednáním s dalšími osobami neoprávněně prodal a jinak jinému opatřil psychotropní látku a čin spáchal jako členové organizované skupiny. V těchto souvislostech se bude zabývat také již shora naznačenými nedostatky, tj. neprovedením důkazu výsledkem [REDAKCE] a [REDAKCE], jakož i dalších svědků, jimž měl obžalovaný pervitin předat, tedy nutností k hlavnímu líčení všechny zmíněné osoby předvolat a vyslechnout jako svědky, popř. přečíst zákonným způsobem jejich výpovědi z přípravného řízení. Na místě je třeba zmínit, že byť byli [REDAKCE] a [REDAKCE] ve věci původně spoluobžalovaní, aktuálně jsou již pravomocně odsouzení, a jejich výpovědi z přípravného řízení nelze číst podle § 207 odstavec 2 trestního řádu, podle něhož je možno číst jen výpověď obžalovaného. Aktuálně již mohou být ve věci vyslechnuti toliko jako svědci a jejich výpovědi by tak bylo možno u hlavního líčení číst jen podle analogie ust. § 211 odstavec 1 trestního řádu, popř. § 211 odstavec 3 písmeno a) trestního řádu v případě, že by byli u hlavního líčení osobně přítomni a byly by splněny další zde uvedené zákonné podmínky. Pokud by okresní soud po pečlivém uvážení dospěl k naplnění objektivní stránky trestného činu § 283 odstavec 1, odstavec 2 písmeno a) trestního zákoníku, včetně všech znaků jeho skutkové podstaty, je na

místě, aby tyto ve svém rozhodnutí podrobně a pečlivě hodnotil a zdůvodnil, a aby vážil také subjektivní stránku jednání vytýkaného obžalovanému.

20. Pro úplnost je na místě poukázat také na skutečnost, že ač je obžalovanému [REDAKCE] [REDAKCE] vytýkána manipulace s pervitinem, ve skutkové větě napadeného rozsudku je uvedena také *sušená rostlinná hmota marihuana*, což bude rovněž nutno uvést do souladu s nově zjištěným skutkovým stavem.
21. Jestliže z nového řízení vyplynou další okolnosti, které bude zapotřebí objektivizovat, bude nalézací soud striktně postupovat v souladu s ustanovením § 2 odstavec 5 trestního řádu a v potřebném rozsahu provede i tyto další důkazy. Následně bude okresní soud shromážděné důkazy znovu hodnotit v souladu s ustanovením § 2 odstavec 6 trestního řádu. Z nového rozhodnutí okresního soudu musí zcela jednoznačně vyplývat, které skutečnosti vzal z provedených důkazů při svém rozhodování za prokázané, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se při hodnocení těchto důkazů řídil. Tedy svůj závěr ve věci důsledně a přezkoumatelným způsobem odůvodní tak, jak mu ukládá ustanovení § 125 odstavec 1 trestního řádu.
22. Teprve po pečlivém vyhodnocení všech realizovaných, procesně relevantních důkazů jednotlivě i v jejich souhrnu a respektování pokynů odvolacího soudu, může dospět nalézací soud ke správným a odůvodněným závěrům o žalovaném skutku a jeho právním posouzení a toto vyjádřit ve výrokové části nového rozhodnutí. V dalším řízení je proto třeba, aby tyto nedostatky, kterými napadený rozsudek a řízení, jež mu předcházelo, trpí, odstranil.
23. Z výše uvedených důvodů rozhodl Krajský soud v Ostravě tak, že z podnětu odvolání obžalovaného podle § 258 odstavec 1 písmeno a), písmeno b), písmeno c) trestního řádu napadený rozsudek zrušil v celém rozsahu, podle § 259 odstavec 1 trestního řádu věc vrátil okresnímu soudu a současně podle § 262 trestního řádu nařídil, aby věc byla projednána a rozhodnuta v jiném složení senátu. Jen pro úplnost krajský soud dodává, že rozsudek byl napaden toliko odvoláním obžalovaného, tudíž v dalším řízení platí zákaz reformationis in peius.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Ostrava 9. února 2024

Mgr. Renée Freiwaldová v.r.
předsedkyně senátu

vypracovala: Mgr. Miluše Wiwegerová v.r.